

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Corsanummer: T19.05843

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2019 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2018>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG wordt [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2018 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college een analyse van de oorzaken van het tekort.

Het totale gerealiseerde tekort over 2018 bedraagt **€ 453.876,-**, bij een totaal BUIG-budget van **€ 8.149.237,-**. Van dit tekort komt **€ 430.669,-** voor eigen risico van de gemeente. Voor het restant van **€ 23.207,-** vragen wij een Vangnetuitkering aan. Deze aanvraag is in lijn met onze verwachting rondom de bestandsdaling in 2018 die de gemeente in de aanvraag over 2017 heeft aangegeven.

Een van de oorzaken van dit positieve resultaat is een trendbreuk, in positieve zin. Sinds 2014 was er namelijk sprake van een stijgende lijn in het aantal bijstandsuitkeringen. Dit werd deels verklaard door de instroom van asielgerechtigden. In de loop van 2017 is deze stijging gekeerd. Nadat het bestand in het voorjaar van 2017 was gestegen tot 633, daalde het bestand sindsdien tot zo'n 590. Inmiddels blijft het bestand al enige tijd stabiel rond de 600. Eind 2018 was het totale bestand gedaald tot 565.

Om de uitstroom te bevorderen zijn er in 2017 een aantal interne en externen maatregelen genomen. De effecten daarvan hebben in 2017 en 2018 geleid tot een daling van het tekort. Deze maatregelen uit 2017 lopen door in 2018 e.v. In 2018 zijn binnen sommige maatregelen de accenten wat verschoven op basis van voortschrijdend inzicht. Daarnaast zijn er nog aanvullende maatregelen genomen.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B3) zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven wat de wijze van consultatie was om te komen tot externe maatregelen.

B1. Interne maatregelen

De interne maatregelen die zijn ingezet in 2017 om het tekort te reduceren zijn voortgezet in 2018. Om de re-integratie van asielgerechtigden verder te bevorderen wordt ingezet op een actievere begeleiding bij het proces van inburgering en taalverwerving. Het beoogde (neven) effect is het sneller verkrijgen van werk. In 2018 is de aandacht ook gericht op het voorkomen van instroom van inwoners in de

Participatiewet. Dit gebeurt door enerzijds een brede uitvraag en inzet van ondersteuning aan de poort, en anderzijds door in te zetten op doorstroom naar werk en/of vervolgonderwijs vanuit het VSO.

Verder zijn de volgende interne maatregelen genomen:

Uitvoeringsplan Participatie - In 2018 is gestart met het opstellen van een uitvoeringsplan Participatie op basis van het beleidskader sociaal domein 2018 – 2022. De nieuwe maatregelen die worden opgenomen in het uitvoeringsplan zullen in de loop van 2019 worden ingezet.

Verkleinen caseload – In 2018 is gestart met het werven van nieuwe formatie om een verkleinen van de caseload te realiseren. Middels het verkleinen van de caseload kunnen we meer tijd besteden aan cliënten en zo de kans op uitstroom vergroten. Vanaf begin 2019 wordt deze nieuwe formatie ingezet.

Intensivering aanpak werk voor kwetsbare jongeren – In 2018 is besloten om de formatie die beschikbaar is voor de PRO/VSO aanpak te vergroten van 0,3 fte naar 0,5 fte. Deze uitbreiding vindt plaats vanaf 2019. De inzet van de formatie voor de PRO/VSO was in 2018 gericht o.a. gericht op de doorstroom van jonge arbeidsgehandicapten naar werk vanuit onderwijs.

Analyse cliëntenbestand - In 2018 heeft er een periodieke analyse van het totale cliëntenbestand plaatsgevonden. Hiertoe zijn alle cliënten uitgenodigd voor een voortgangsgesprek en gesproken. Deze analyse heeft inzicht gegeven in het resterende bestand en hierop zijn acties in gang gezet.

Focus op direct bemiddelbare cliënten - In 2018 is er na de analyse van het totale cliëntenbestand een focus geweest op de resterende direct bemiddelbare cliënten.

Inzet Matchmaker - Sinds eind 2018 wordt een matchmaker ingezet voor een betere match tussen cliënten en het vacatureaanbod in Lansingerland en de arbeidsmarktregio.

Taskforce asielgerechtigden – De taskforce, bestaande uit gemeentelijke ambtenaren en accountmanagers van het regionale werkgeversservicepunt, heeft als doel het zoeken naar banen, werkervaringsplekken en taaltrajecten voor asielgerechtigden. Hierbij werkt de taskforce uiteraard nauw samen met lokale werkgevers en partijen als VluchtelingenWerk. De effecten van deze maatregel zijn zichtbaar in de uitstroomcijfers; vanaf 2017 is er sprake van een stijgende uitstroom bij deze doelgroep.

Inkomstenvrijlating en reiskostenvergoeding – In 2017 hebben wij onze regelingen rondom inkomstenvrijlating en reiskostenvergoeding verruimd. Door het verruimen van de inkomstenvrijlating stimuleren wij het (parttime) werken door onze kandidaten. Door het verruimen van de reiskostenvergoeding halen we een drempel weg voor een succesvolle re-integratie.

Beleidsaccent Werken aan Werk – In ons beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022 heeft re-integratie een prominente plek gekregen in de vorm van het beleidsaccent Werken aan Werk. Binnen dit accent gaan

wij de komende vier jaar extra inzetten op enerzijds het voorkomen van instroom vanuit het PRO-Vso en anderzijds op het bevorderen van uitstroom door een effectievere invulling van social return.

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen

De maatregelen die zijn genomen in 2017 en 2018 zijn gebaseerd op o.a. consultatie vanuit deelname aan kennisnetwerken binnen de arbeidsmarktregio Zuid Holland Centraal, werkbezoeken bij de gemeenten Rotterdam en Den Haag, en “best practices” vanuit kenniscentra zoals Divosa, VNG en Movisie. De participatieworkshops zijn gestart na consultatie en een werkbezoek bij het bedrijf Workconnection en de gemeente Haren. In 2018 is contact gehouden met de gemeente Haren en Workconnection om de opgedane ervaringen te delen.

B3. Externe maatregelen

In 2017 zijn door ons een aantal (aanvullende) maatregelen genomen. Sommige hiervan zijn gestart in 2016 maar liepen door in 2017 en hebben effect gehad in 2018. Het is lastig om de effectiviteit van deze maatregelen in eerdere tekortjaren te benoemen, aangezien een deel van deze maatregelen pas in 2017 is gestart. Daar waar er wel iets bekend is over de effectiviteit in eerdere jaren, wordt dit vermeld.

Zoals hierboven beschreven, is de toestroom van asielgerechtigden een van de voornaamste oorzaken van het tekort. Wij hebben daarom een aantal specifieke maatregelen genomen gericht op de snelle (re-)integratie van deze doelgroep:

Participatieworkshops - Asielgerechtigden volgen een participatieworkshop. Tijdens deze workshop worden de rechten en plichten besproken, maken zij kennis met de Nederlandse normen en waarden, krijgen zij uitleg over de Nederlandse arbeidsmarkt en worden zij begeleid bij het zoeken naar betaald werk. Deelnemers sluiten de workshop af met het ondertekenen van de door het Rijk opgestelde participatieverklaring. Deze workshops zijn ontwikkeld door het bedrijf Workconnection in opdracht van de gemeente Haren. Wij hebben deze aanpak overgenomen na werkbezoek bij en overleg met deze partijen. Hierbij hebben we de inhoud en frequentie wel aangepast op basis van onze eigen wensen en behoeften.

Werk of re-integratietrajecten voor asielgerechtigden - Wij hebben in 2017 met verschillende aanbieders een aantal pilots gedraaid met trajecten voor asielgerechtigden. Dit waren trajecten gericht op werknemersvaardigheden, werkervaring en taalbeheersing. Op basis van de resultaten van deze pilots zijn we een samenwerking gestart met re-integratiebureau Het Werkbedrijf. Hierbij kopen wij bemiddelingstrajecten en leer-werktrajecten voor asielgerechtigden in. Deze pilots zijn overigens een van de resultaten van de eerdergenoemde Taskforce asielgerechtigden. In 2018 zijn deze activiteiten voortgezet.

Naast specifieke inzet op de re-integratie van asielgerechtigden, hebben wij ook diverse algemene maatregelen genomen. Deze maatregelen beogen allemaal het vergroten van de uitstroom en/of het beperken van de instroom van bijstandsgerechtigden:

Samenwerking met de arbeidsmarktregio, uitzendbranche en (lokale) werkgevers – Binnen onze arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) werken wij intensief samen met de gemeenten Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp en het UWV. Wij trekken hierbij gezamenlijk op naar werkgevers om hun vraag naar nieuwe medewerkers zo goed mogelijk in te vullen. Hierbij werken wij ook samen met de uitzendbranche. In 2016 leidde dit tot 58 kandidaten die naar betaald werk zijn uitgestroomd. Over 2017 waren dit er zelfs 76. In 2017 werkten er per maand gemiddeld 124 kandidaten parttime. In 2018 stroomden 69 kandidaten uit naar werk en werkten er per maand gemiddeld 122 kandidaten parttime.

Werkacademie – Wij zijn in 2017 gestart met een samenwerking met de gemeente Zoetermeer op het gebied van de Werkacademie. Dit is een re-integratietraject van die gemeente, waar wij kandidaten aan kunnen laten deelnemen. Dit traject richt zich op kandidaten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. Kandidaten volgen workshops, leren solliciteren en worden direct bemiddeld naar werk. Het doel is dus concrete uitstroom. Van de deelnemers aan de Werkacademie stroomt ongeveer 50% uit naar werk. Deze samenwerking is tot stand gekomen als voortvloeisel van onze samenwerking binnen de arbeidsmarktregio ZHC. In 2018 hebben er 24 kandidaten uit Lansingerland aan de Werkacademie deelgenomen. Hiervan zijn 14 kandidaten aan het werk gegaan. De andere 10 zijn terug gemeld i.v.m. voorliggende problematiek.

Inkoop sociale recherche – Wij maken gebruik van de sociale recherche van de gemeente Zoetermeer in complexe handhavingsonderzoeken. Eenvoudigere signalen onderzoeken wij zelf, maar daar waar meer ingrijpende opsporingsmiddelen nodig zijn, worden deze ingezet door een medewerker van de gemeente Zoetermeer. Wij zijn tot deze samenwerking gekomen na overleg met de gemeente Zoetermeer. In 2018 heeft de sociale recherche van Zoetermeer 19 dossiers voor ons onderzocht. In 13 van deze dossiers leidde dit onderzoek tot een afwijzing of beëindiging van een aanvraag.

Aanpak jeugdwerkloosheid – Jongeren die een uitkering aanvragen krijgen van De Jonge Krijger binnen de zoektermijn van vier weken een scholingsadviesgesprek. In 2017 hebben we de leeftijd voor deze gesprekken verruimd naar 27 jaar (in plaats van 23 jaar). In 2017 hebben 34 jongeren een gesprek gehad. Hiervan zijn 20 jongeren begeleid naar school, 8 jongeren hebben een uitkering ontvangen en 6 jongeren worden richting werk begeleid. In 2018 hebben 25 jongeren een gesprek gehad. Hiervan zijn 21 jongeren begeleid naar school, 4 jongeren kregen een ander advies of traject richting werk. 4 jongeren hebben een uitkering ontvangen

Pilot met lokale werkgevers - Wij zijn in 2017 begonnen met het opzetten van een publiek-private samenwerking met een aantal grote lokale werkgevers. In 2018 is gewerkt aan de opzet van de pilot “het Nieuwe Wij” waarbinnen onze kandidaten bij deze werkgevers aan de slag gaan in het kader van

workfirst of re-integratie. Deze samenwerking is tot stand gekomen vanuit de maatschappelijke betrokkenheid van deze werkgevers.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde aanvullende interne en externe maatregelen op de verdere reductie van het tekort. Bij B staat toegelicht wat externe maatregelen zijn.

- **Geef aan hoe de maatregelen leiden tot verdere tekortreductie.**
- **Geef een inschatting van het gezamenlijke beoogde effect of het beoogde effect per maatregel, waarbij kwantitatief of kwalitatief inzichtelijk wordt gemaakt dat er een reductie van het tekort zal optreden.**

De maatregelen die zijn ingezet vanaf 2017 zijn voortgezet in 2018. De beoogde effecten van de maatregelen zijn gericht op het vergroten van uitstroom naar werk, het optimaliseren van de leefomstandigheden zodat de beweging naar werk wordt vergemakkelijkt en het voorkomen van instroom van jonge inwoners die tot de nieuwe doelgroep arbeidsgehandicapten behoren. De positieve effecten van deze maatregelen waren in 2017 al zichtbaar en deze tendens heeft zich in 2018 voortgezet.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

De bovengenoemde maatregelen moeten leiden tot verdere tekortreductie door het tegengaan van nieuwe instroom in de bijstand, het verhogen van de eigen inkomsten van uitkeringsgerechtigden en het bevorderen van uitstroom. Door deze drie gevolgen dalen onze uitkeringslasten en daardoor ook ons tekort op BUIG.

Het beoogde effect van het complete pakket aan maatregelen dat in 2017 en 2018 is ingezet is dat wij eind 2019 een bijstandsbestand hebben van maximaal 615 lopende uitkeringen. Dit zijn 15 minder uitkeringen dan eind 2018. Deze stand staat in onze Begroting 2019-2022.

Het verwachte totale tekort op de BUIG-gelden voor de aanvraag vangnetuitkering 2017 was **€952.000,-** met een eigen risico van **€679.000,-** en daarmee een vangnetuitkering 2018 van **€273.000,-**. Het tekort over 2018 is echter lager, namelijk; **€ 453.876,-** Het eigen risico bedraagt **€430.667,-** De benodigde vangnetuitkering over 2018 bedraagt **€23.207,-** Het tekort is daarmee verder teruggedrongen dan verwacht. De genomen maatregelen uit 2017 en 2018 zijn hier mede debet aan.

Indien de tendens van een dalend uitkeringenbestand zich voortzet bij een continuering van het huidige niveau van BUIG-gelden verwachten we geen Vangnetuitkering meer nodig te hebben over 2019.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 11 juli 2019

De secretaris,

b.a.

Naam van de ondertekenaar: Carin van Rooijen

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: Pieter van de Stadt

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente Lansingerland stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: 11 juli 2019

Ondertekening

De voorzitter,

NVT voor Lansingerland: alle stukken die van de raad uitgaan worden alleen door de griffier ondertekend, niet door de burgemeester, omdat dit zo door de raad officieel opgedragen is (o.b.v. art. 32a lid 2 Gemeentewet)

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:
Drs. Marijke Walhout

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2018 dient uiterlijk op 15 augustus 2019 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2019 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2016 als over 2017 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2016 en/of over 2017 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt

eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor haar instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina ‘beoordeling en advisering’ over de VU 2018 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: ‘de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.’

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.

- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018¹ en/of de Benchmark van Divosa².
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

Indien uw gemeente over 2016 en/of 2017 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2018 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Omschrijf de interne maatregelen onder B1 en de externe maatregelen onder B3. Bij B2 beschrijft u per maatregel hoe de externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot deze externe maatregel.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'externe maatregelen'.

- *Waar moet ik op letten bij het beantwoorden van vraag B?*
Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- *Wat is een externe maatregel?*
Met 'externe maatregel' wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie. Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten, inwinnen van advies bij andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomst van Divosa, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking of advies van een adviesbureau.
- *Wat wordt aangemerkt als 'extern'? Enkele aandachtspunten:*
 - Externe consultatie betekent consultatie met een organisatie buiten de grenzen van de gemeente. Een veel gestelde vraag is of een WGR, ISD of RSD als extern wordt aangemerkt. Het antwoord hierop is, dat het voor de hand ligt dat de consultatie buiten een

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/12/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2018>

² www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) plaats vindt. Omdat dit echter niet tijdig (namelijk voor 1-1-2018 op de website en in het beoordelingskader van de commissie) is gecommuniceerd, wordt dit voor de vangnetuitkering 2018 nog als goed gerekend. Vanaf de vangnetuitkering 2019 en later is dat niet meer het geval.

- Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' indien binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
- Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.
- *Wanneer moeten maatregelen zijn getroffen?*

De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek. Een (interne of externe) maatregel moet daadwerkelijk zijn getroffen voor de datum van indiening.
- *Moet het steeds een nieuwe maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen .
- *Wat wordt bedoeld met '(aanvullende)' maatregelen*

Hiervoor is aangegeven of het steeds nieuwe maatregelen moeten zijn. Dit is een afweging van het lokaal bestuur. Om die reden wordt het woord 'aanvullende' tussenhaakjes gezet.

Suggesties bij de beantwoording van B

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een bijdrage levert.

- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren. Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend te vervolgen.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

Het college dient de gemeenteraad inzicht te verschaffen dat met alle getroffen maatregelen te samen sprake is van een extra (optimale) inspanning om het tekort te reduceren. Het verklaren en dit inzichtelijk maken is voldoende.

Hierop wordt niet inhoudelijk, maar slechts procedureel getoetst (wordt dit door de verklaring van het college e.e.a. voldoende inzichtelijk aan de gemeenteraad). De commissie beoordeelt of de beoogde stappen worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2018 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.